

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/1/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8710202598
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8710202598.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bratislava 824 68, Grösslingova 77, IČO: 31 351 026, proti žalovaným: 1./ P. C., nar. X.X.XXXX, bytom S., C. X, štátna občianka K., 2./ A. C., nar. XX.X.XXXX, bytom S., C. X, 3./ S. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., Z. XXXX/XX, štátny občan K., o zaplatenie 3.836,28 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 10C/110/2010-83 zo dňa 5.9.2012, takto

rozhodol:

O d m i e t a odvolanie žalobcu proti výroku rozsudku, ktorým bolo žalobe vo veci samej vyhovené.

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zastavení konania v sume 1.660,- eur.

Z r u š u j e rozsudok v jeho napadnutej zamietavej časti vo veci samej, ako aj vo výroku o náhrade trov a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v 1./ a v 2./ rade povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne zo žalovaným v 3./ rade žalobcovi dlžnú istinu 2.176,28 eur spolu so 7% úrokom z omeškania ročne od 16.11.2011 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 163,63 eur s tým, že na zaplatenie tohto plnenia súd povoľuje všetkým žalovaným 100,- eur mesačné splátky, splatné vždy do 20. dňa každého mesiaca, počnúc nasledujúcim mesiacom od právoplatnosti rozsudku až do úplného splatenia. Nesplnením niektorej zročnej splátky stáva sa splatným celé prisúdené plnenie. Súd konanie v časti o zaplatenie istiny 445,24 eur spolu so 7% úrokom z omeškania ročne od 16.11.2011 do zaplatenia a o zaplatení poplatku za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla vo výške 0,25 % štvrtročne od 16.11.2011 do zaplatenia zamietol a v prevyšujúcej časti konanie zastavil.

Vo vykonanom dokazovaní vzal za preukázané, že účastníci uzavreli ku dňu 6.10.2003 úverovú zmluvu na základe zmluvy o stavebnom sporení č. 22674727 s cieľovou sumou 165.000,- Sk, teraz sumu 5.477,- eur, ako medziúverom so splácaním v pravidelných mesačných splátkach po 1.650,- Sk mesačne najneskôr do 6 rokov od pridelenia cieľovej sumy, spolu s 5% úrokom ročne a so zvýšeným úrokom 7 % ročne pre prípad nezaplatenia 2 splátok alebo nezaplatenia niektorej zo splátok po dobu dlhšiu , ako 3 mesiace. Ďalej si účastníci dojednali v prípade omeškania poberateľov úveru má žalobca právo požiadať o okamžité splatenie úveru, pričom ku dlžnému zostatku úveru má právo si

uplatniť úrok z omeškania o 2 % ročne viac, ako bola dohodnutá pôvodná úroková sadzba vo výške 5 % ročne. Súčasťou zmluvy je aj platenie servisného poplatku, poplatku za vedenie účtu a poplatku za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla. Úver bol poskytnutý spoločným dlžníkom, a to žalovaným 1./ a 2./ rade a ručenie za splnenie záväzku prevzal žalovaný 3./ rade, ich syn. Keďže žalovaní prestali splácať poskytnutý úver v dohodnutých mesačných splátkach a lehotách, žalobca ich vyzval na vyrovnanie z omeškaných splátok, na čo im poskytol splátkový kalendár, ktorí

žalovaní nedodrжали. Následne žalobca v súlade s § 11 ods. 2 Všeobecných obchodných podmienok pre stavebné sporenie FLEXIBIL požiadal žalovaných ku dňu 28.12.2009 o okamžité splatenie celého zostatku úveru v celkovej výške 3.836,28 eur, a to spolu so 7 % úrokom z omeškania ročne od 28.12.2009 do zaplatenia. Z uvedenej dlžnej istiny žalovaní dobrovoľne zaplatili po podaní žaloby sumu 1.660,- eur. Takže dlžná istina teraz činí sumu 2.176,28 eur, ku ktorej i patrí 7 % úrok z omeškania od 16.11.2011 do zaplatenia. Po zohľadnení čiastočného späťvzatia žaloby zo dňa 28.08.2012, predmetom konania zostalo zaplatenie sumy 2.621,52 eur spolu so 7 % úrokom z omeškania ročne od 16.11.2011 do zaplatenia a zaplatenie poplatku za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla vo výške 0,25 štvrťročne odo dňa 16.11.2011 do zaplatenia. Žalobca uzavrel zmluvný vzťah so žalovanými k 27.12.2009 a k tomuto dátumu vyčíslil celý nezaplatený zostatok úveru sumou 3.836,28 eur. Žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie tejto istiny a uplatneného príslušenstva k nemu. Keďže po uzavretí zmluvného vzťahu žalovaní čiastočne uhradili sumu 1.660,- eur, o túto sumu sa v skutočnosti znížil nezaplatený zostatok úveru, a to na sumu 2.176,28 eur (3.836,28 - 1.660,-), ku ktorej žalobcovi patrí uplatnená výška úroku z omeškania 7 % ročne. Preto v tejto časti súd žalobe vyhovel, pričom povinnosť žalovaných je spoločná a nerozdielná v zmysle § 511 Občianskeho zákonníka. Na návrh žalovanej v1./ rade súd povolil žalovaným na zaplatenie prisúdeného plnenia podľa 1. výroku rozsudku primerané mesačné splátky. Podľa súdu postup pri splácaní prisúdeného plnenia je taký, že najprv sa splatí istina a po nej sa má splatiť prisúdený úrok z omeškania z dlžnej istiny po dobu omeškania, ktorá začína 16.11.2011 a skončí momentom zaplatenia celej istiny. Prevyšujúcu časť návrhu súd zamietol, pretože je nedôvodná. Žalobca mal započítať celú dobrovoľnú úhradu sumy 1.660,- eur, ktorú žalovaní zaplatili po uzavretí zmluvného vzťahu a po podaní žaloby, do úhrady žalovanej istiny za dlžný zostatok úveru. Konal nesprávne, keď si časť z tejto úhrady (ide o sumu 445,24 eur) započítal do úhrady časti úroku z omeškania, resp. poplatkov. Tým, že žalobca uzavrel splácanie úveru, môže požadovať od žalovaných len zaplatenie vyčísleného zostatku úveru spolu s príslušným úrokom z omeškania a nemôže si naďalej uplatňovať iné poplatky, ktoré už nesúvisia so žalovanou sumou a znevýhodňujú žalovaných ako spotrebiteľov. To súd vyhodnotil, ako neplatné dojednanie od uvedených poplatkov, keďže úver bol „zosplatený“ a zmluvný vzťah bol uzavretý k 28.12.2009. Súčasťou vyčísleného zostatku nesplateného úveru k tomuto dátumu boli aj poplatky patriace žalobcovi do tohto dátumu a pokiaľ si ich účtuje aj po zosplatení úveru, ide o neodôvodnený nárok. Súčasne súd čiastočne zastavil konanie o tú časť nároku, o ktorú žalobca zbral svoj návrh späť podaním z 28.08.2012.

Posledným výrokom rozsudku súd nariadil vrátiť žalobcovi časť zaplateného súdneho poplatku v kolkoch v sume 73,- eur po krátení o sumu 6,63 eur a na vrátenie sumy 66,37 eur žalobcovi súd upravil Daňový úrad Bratislava.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Výslovne uviedol, že odvolaním napadá rozsudok Okresného súdu v Poprade ako celok. Poukázal

na to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje ustanovenie, ktorým sa súd riadil pri započítavaní vkladov. Podľa vysloveného spôsobu výpočtu „aktuálnej“ výšky istiny uvedeného v odôvodnení rozhodnutia sa spôsob započítania vkladov, ktoré žalovaní poukázali v priebehu súdneho konania a po „uzatvorení“ zmluvy, t. j. najprv na istinu a až následne na úrok, sa riadi § 566 ods.2 Občianskeho zákonníka.. V zmysle § 261 ods. 3 písmeno d/ a § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka je stanovené, že právne vzťahy, ktoré vznikli podľa ust. Obchodného zákonníka sa prednostne upravujú podľa jeho ustanovení a až v prípade, ak právnej úpravy niet, tak nastupuje občianske právo zo svojimi právnymi predpismi. Do osobitnej kategórie tzv. absolútnych obchodných záväzkových vzťahov patrí aj úverová zmluva, ktorá bez ohľadu na povahu účastníkov predmetného záväzkovo-právneho vzťahu sa výlučne spravuje ustanovením Obchodného zákonníka. Dňa 6.10.2003 bol úverovou zmluvou založený úverový vzťah, ktorý patrí do osobitnej kategórie absolútnych obchodov. V súlade s § 330 ods.2 Obchodného zákonníka došlo v článku V. ods. 6 úverovej zmluvy k výslovnej úprave spôsobu započítavania vkladov, ktoré mali byť zo strany žalovaných poukazované na úhradu ich záväzkov. V čase vzniku tohto právneho vzťahu neexistovalo žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by zmluvnú voľnosť pri vzájomnej úprave práva a povinností, a to aj v oblasti započítania vkladov obmedzovalo. Zmluvné strany využili len možnosti dané právnym poriadkom. V danom období v Občianskom zákonníku absentovala akákoľvek zmienka o spotrebiteľských zmluvách a o zvýšenej ochrane spotrebiteľa s tým, že rovnako takáto právna úprava chýba aj v zákone č. 634/1992 Zb. Preto v čase uzatvárania zmluvy nešlo o spotrebiteľskú zmluvu. Do právnej úpravy Občianskeho zákonníka sa zaradili s účinnosťou

až od 1.1.2008. Z uvedeného dôvodu nie je možné na predmetný zmluvný vzťah použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to predovšetkým tie, ktoré v čase vzniku právneho vzťahu neboli ani účinné. Súd sa s možnosťou úpravy predmetného vzťahu danými ustanoveniami ani len nezaoberal. Právny názor súdu spočívajúci vo vylúčení akéhokoľvek ust. Obchodného zákonníka okrem ustanovenia výslovne upravujúcu zmluvu o úvere, ako pomenovanej zmluvy a zároveň spätná aplikácia neskôr prijatých zákonných ustanovení, predovšetkým ustanovenia týkajúce sa započítavania vkladov na spotrebiteľské zmluvy, nemá oporu v právnej úprave a predstavuje porušenie Ústavou garantovaných práv. Žalobca považuje rozsudok za zmätočný, nakoľko prvým výrokom súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 7 % ročne od 16.11.2011 do zaplatenia, zároveň v druhom výroku návrh žalobcu o zaplatenie istiny vo výške 445,24 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 7 % ročne od 16.11.2011 do zaplatenia, zamietol. V prípade, ak sa odvolací súd stotožní s právnym názorom súdu prvého stupňa (vylúčenie ustanovení Obchodného zákonníka na úpravu spotrebiteľských zmlúv, ktoré do konca vznikli pred účinnosťou novely Občianskeho zákonníka v súlade s vtedajšou právnou úpravou), tak by úprava niektorých spotrebiteľských zmlúv a inštitútov s nimi súvisiacich (zabezpečenie záväzkov, plnenie a vznik omeškania s plnením, spôsob započítavania) obsiahnutá v Obchodnom zákonníku stratila akékoľvek svoje opodstatnenie. Každá takáto zmluva by mala byť automaticky neplatná.

Podaním zo dňa 16.01.2014 žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby pripustil možnosť podania dovolania na Najvyšší súd SR, a to nielen z dôvodu, že rozhodnutie o otázke aplikácii vybraných ustanovení Obchodného zákonníka (premlčanie, uznanie záväzku) predstavuje po právnej stránke rozhodnutie zásadného významu, ale aj z dôvodu odlišností právnych názorov iných krajských súdov v danej otázke.

Žalovaní účastníci sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok bez zopakovania, či dopĺňovania dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 3, 4, 5 O.s.p.). Urobil tak mimo odvolacieho pojednávania, ktoré sa neuskutočnilo z dôvodu závad pri predvolávaní účastníkov (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd preskúmal celý odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, pritom v súlade s § 212 ods. 1, 3 O. s. p. bol viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok prvého stupňa preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimku by mohli tvoriť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu je v konečnom dôsledku opodstatnené.

Vzhľadom k tomu, že odvolaním bol rozsudok súdu prvého stupňa napadnutý, ako „celok“, musel sa odvolací súd vyporiadať s oprávnenosťou žalobcu podať odvolania proti výroku rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené, ako aj ktorým bolo konanie čiastočne zastavené.

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje (§ 201 O. s. p.). V konečnom dôsledku však právo na podanie odvolania možno priznať len tomu účastníkovi, ktorému bola rozhodnutím súdu spôsobená ujma na jeho právach. Rozumie sa ňou jednak formálne odchylenie sa výroku súdneho rozhodnutia od posledného návrhu účastníka urobeného vo veci samej a to v jeho neprospech, pričom sa navzájom porovnáva ich obsah a rozsah. O ujmu sa jedná vtedy, ak návrhu účastníka nebolo vyhovené úplne, alebo sčasti. Materiálnosť ujmy sa určuje tým, že vydané rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok a to tým, že právne účinky rozhodnutia zhoršujú jej právne postavenie. V dôsledku toho nie je osobou oprávnenou podať odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa ten účastník, v ktorého prospech bolo rozhodnuté, resp. účastník nemôže podať odvolanie proti tej časti rozhodnutia súdu, ktorou bolo rozhodnuté v jeho prospech, a teda je oprávnený na podanie odvolania len proti tejto časti rozsudku, ktorou bolo rozhodnuté v jeho neprospech.

Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 218 ods. 1 písmeno b/ O. s. p. odmietol odvolanie žalobcu proti výroku rozsudku, ktorým bola uložená žalovaným v 1./ a 2./ rade povinnosť zaplatiť spoločne

a nerozdielne zo žalovaným v 3./ rade žalobcovi dlžnú istinu 2.176,28 eur spolu so 7 % úrokom z omeškania ročne od 16.11.2011 do zaplataenia.

Proti výroku rozsudku, ktorým bolo konania čiastočne zastavené, je oprávnený podať odvolanie aj žalobca, aj keď len z obmedzeného okruhu dôvodov. Bolo by tomu tak napr. v prípade tvrdenia, že žalobca neurobil prejav vôle o čiastočnom späťvzatií žaloby, resp. že k čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo v menšom rozsahu, než v akom súd konanie zastavil. V podanom odvolaní žalobca v preskúmvanej veci nič podobné netvrdí. Preto tento výrok napadnutého rozsudku odvolací súd potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Odôvodnenie výroku rozsudku, ktorým bola žaloba čo do sumy 445,24 eur zamietnutá, je nepreskúmateľné, hoci na tom má značný podiel žalobca. Pochybnosti o dôvodnosti zamietnutia žaloby sa týkajú predovšetkým žalovaných poplatkov, ale aj časti úrokov z omeškania.

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní proti výroku o čiastočnom zamietnutí žaloby nie je podstatné ustálenie, či čiastočné plnenie žalovaným v 1./ rade, ako dlžníka

uskutočnené v priebehu tohto súdneho konania má byť z hľadiska postupnosti jeho započítavania právne posudzované podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka alebo podľa § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka. V konečnom dôsledku je pre rozhodnutie významné právne posúdenie toho, či po tzv. zosplatnení úveru podľa § 506 Obchodného zákonníka má veriteľ právo požadovať od dlžníkov okrem vrátenia zostatku úveru aj úrok z omeškania, ako aj poplatok za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla, poprípade aj ďalšie poplatky, ktoré si žalobca uplatnil a ktoré tvoria súčasť zamietnutej sumy 445,24 eur.

Podľa podania žalobcu zo dňa 22.08.2012 suma 445,24 eur pozostáva zo sumy 4,95 eur servisného poplatku za rok 2009, poplatku za vedenie účtu za rok 2010 vo výške 31,50 eur, poplatku za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla vo výške 0,25 % štvrťročne od 28.12.2009 do 15.11.2011 v tam neuviedenej výške, ako aj

z úroku z omeškania vo výške 7 % ročne za obdobie odo dňa 28.12.2009 do 15.11.2011 taktiež vo výške neuviedenej v tomto podaní.

Možno teda konštatovať, že podaním zo dňa 22.8.2012 žalobca jednak urobil prejav vôle o čiastočnom späťvzatií žaloby v rozsahu 1.660,- eur, ale súčasne rozšíril žalobu o ďalších 445,24 eur za úroky z omeškania, ako aj o skôr uvedené poplatky, ktoré sa stali zročnými v období od zosplatnenia úveru do 15.11.2011. O pripustení takejto zmenenej žaloby v zmysle § 95 O. s. p. prvostupňový súd nerozhodol. Jedná sa o vadu konania, na ktorú musí odvolací súd prihliadnuť v prípade, pokiaľ mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O. s. p.). Prvostupňový súd rozhodol o celom takto rozšírenom predmete konania, keď v podstate žalobu v rozšírenom rozsahu zamietol.

Na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 22674727, uzavrel žalobca so žalovanými v 1. a 2. rade ako spoludlžníkmi, úverovú zmluvu dňa 06.10.2003, na základe ktorej žalobca vyplatil žalovaným v 1. a 2. rade úver vo výške 165.000,- Sk (5.476,99 eur). Išlo o úver, ktorého účelom mala byť rekonštrukcia, resp. modernizácia bytu. V dôsledku toho sa na takto uzavretý úver nemôžu aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2011 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (§ 1 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z. z.). Týka sa to tak podmienok platného uzavretia takejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj sankcií spojených s porušením povinnosti niektorej zo zmluvných strán. Pretože formálne žalovaní v 1. a 2. rade uzavreli túto úverovú zmluvu za účelom iným, než na podnikanie, splnila takto uzavretá zmluva podmienky tzv. typovej zmluvy podľa § 23a Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb. v znení účinnom do 24.11.2005. Po novelizácii tohto ustanovenia s účinnosťou od 25.11.2004 sa na túto zmluvu vzťahujú primerane ustanovenia Občianskeho zákonníka. Až do 31.12.2007 Občiansky zákonník neupravoval poradie uspokojenia jednotlivých záväzkov dlžníka v prípade, že tento poskytol veriteľovi len čiastočné plnenie (§ 566 Občianskeho zákonníka). Preto ani aplikácia Občianskeho zákonníka nemá do

31.12.2007 vplyv na platnosť čl. V bod 6 úverovej zmluvy upravujúcej zúčtovávanie jednotlivých splátok úveru z hľadiska poradia uspokojovania záväzkov dlžníka. Pokiaľ však došlo k takémuto čiastočnému splneniu po dni 01.01.2008 musia sa takto vzniklé nároky posudzovať už podľa nového znenia § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je to pre spotrebiteľa výhodnejšie. Keďže v preskúmvanej veci došlo k takémuto čiastočnému plneniu v období od 28.12.2009 do 15.11.2011, bola by aplikácia tohto ustanovenia namieste, avšak za predpokladu, že poradie plnenia iných záväzkov dlžníkov nemá byť podľa zmluvy prednostne započítané.

Tak, ako už bolo konštatované, úverová zmluva zo dňa 06.10.2003 bola už pri svojom uzatvorení typovou zmluvou v zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Tento predpis predstavoval vo svojich príslušných pasážach lex specialis vo vzťahu k Obchodnému zákonníku, keďže úverová zmluva ako tzv. absolútny obchod sa v súlade s § 261 ods. 3 písm. d/ musela spravovať Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov právneho vzťahu. Primerané použitie Občianskeho zákonníka (§ 23a zákona o ochrane spotrebiteľa) má však za dôsledok povinnosť súdu vyporiadať sa s aplikáciou ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka aj na takýto obchodno-právny vzťah, pokiaľ je súčasne vzťahom spotrebiteľským.

V tejto súvislosti nadobúda na svojom právnom význame výklad ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

Ako výslovne vyplýva z citovaného ustanovenia, vzťahuje sa len na zmluvné podmienky, t. j. na práva a povinnosti spotrebiteľa, ktoré sú upravené priamo v zmluve. Pokiaľ konkrétne právo či povinnosť neupravuje zmluva, musí sa aplikovať príslušný zákon, ktorým v prípade zmluvy o stavebnom úvere je Obchodný zákonník. Ak však zmluva o stavebnom úvere uzavretá pred dňom 01.01.2008 prebrala práva a povinnosti spotrebiteľa upravené v § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka, tak sa musí takéto zmluvné ustanovenie vykladať v súlade s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je zmluva o stavebnom úvere súčasne zmluvou spotrebiteľskou. Uvedené ustanovenie totiž zakazuje spotrebiteľskej zmluve odchyliť sa od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, pritom uvedené ustanovenia sa týkajú iba noriem dispozitívnej povahy, ktorými sú však tak ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka. Tým, že účastníci v preskúmvanej veci zapracovali priamo do úverovej zmluvy, ale aj do Všeobecných obchodných podmienok pre stavebné sporenie FLEXIBIL (§ 10.4) zásadu, že splátky stavebného úveru sa zúčtovávajú podľa poradia tak, že sa najprv uhradí poisťné na krytie úverových pohľadávok, ďalej na krytie najstarších nedoplatkov, potom náklady, úroky a až nakoniec splatenie samotného stavebného úveru, musí byť v prípade zosplatnenia stavebného úveru, ku ktorému došlo po 01.01.2008 aplikované ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je pre spotrebiteľa výhodnejšie, ale len vo vzťahu istiny a úroku.

Tak ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka, upravujú len poradie započítavania istiny a úrokov. Ani jeden z týchto zákonov neupravuje poradie započítavania ďalších platobných povinností dlžníka. Nemôže sa preto jednať o neprijateľnú zmluvnú podmienku, pokiaľ si účastníci dohodli, že pred započítaním istiny sa započítajú skôr splatné ďalšie záväzky dlžníka, vrátane poplatkov, či poisťného, ale aj najstarších nedoplatkov.

Pre rozhodnutie o zostatku predmetu konania je v konečnom dôsledku právne významné, že prvostupňový súd započítal splátky úveru zaplatené žalovanými v období po zosplatnení úveru 28.12.2009 do 15.11.2011, na krytie najstarších nedoplatkov žalovaných v 1. a 2. rade. Záväzky žalovaných, ktoré zostali predmetom sporu vznikli až v období po zosplatnení úveru, t. j. po 28.12.2009 a sú v porovnaní zo započítanými záväzkami žalovaných záväzkami neskoršie vzniklými. V dôsledku toho nepochybil prvostupňový súd, keď čo len časť zo sumy dodatočne zaplatených 1.660,- eur nepoužil na úhradu týchto novšie vzniklých záväzkov žalovaných.

V zmysle § 506 Obchodného zákonníka, v prípade ak je dlžník s omeškaním s vrátením viac než 2 splátok a jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a

požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Úroky je pritom povinný zaplatiť za dobu od poskytnutia úveru do vrátenie peňažných prostriedkov (§ 503 ods. 3 veta druhá Obchodného zákonníka).

Odstúpenie od zmluvy o úvere, a teda aj zmluvy o stavebnom úvere, nespôsobuje zánik záväzku zaplatiť dlh (rozsudok Najvyššieho súdu SR 2Obo/33/2012 zo dňa 27.08.2012). V každom prípade odstúpením od úverovej zmluvy vzniká veriteľovi právo na zaplatenie úrokov z omeškania. Žalobca si uplatňuje úrok z omeškania za obdobie od 28.12.2009 do 15.11.2011 ako súčasť sumy 445,24 eur, ale súčasne aj ako bežný úrok z omeškania z tej istej istiny 445,24 eur. V preskúmvanej veci bola dojednaná výška týchto úrokov z omeškania vo výške 7 % ročne. Žalobca pochybil, keď pri rozširovaní žaloby nekonkretizoval, aká časť z rozširovanej sumy plnenia zodpovedá takto uplatňovaným úrokom z omeškania. V tejto časti bola žaloba nepreskúmateľná. Navyše žalobca nedoložil v priebehu prvostupňového konania, no ani v konaní odvolacom žiadne dôkazy, z ktorých by si prípadne samotný súd mohol vypočítať a zistiť, akú kapitalizovanú sumu úrokov z omeškania žalobca požaduje v rámci čiastky 445,24 eur.

Takáto vada vo forme nepreskúmateľnosti sa týka aj ďalšieho z uplatnených nárokov, a to „poplatku za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla vo výške 0,25 % účtovaného štvrťročne z dlžnej sumy“. Má sa jednať o poplatok, ktorý však nie je výslovne uvedený ani v Sadzobníku poplatkov splatnom od 01.08.2009 do 31.12.2009, ani v Sadzobníku poplatkov platnom od 01.01.2010, ale ktorého platenie bolo dohodnuté v samotnej zmluve. Hoci pravdepodobne z hľadiska rozsahu sa jedná o najvýraznejšiu položku z nárokov tvoriacich predmet odvolacieho konania nebola doposiaľ samostatne vyčíslená. To však samo o sebe nepostačuje na zamietnutie žaloby.

Nie je možné sa stotožniť s právnym záverom napadnutého rozsudku, podľa ktorého dôvodom na zamietnutie tejto časti žaloby po zosplatnení úveru, nemôžu byť poplatky, „ktoré už nesúvisia so žalovanou sumou a znevýhodňujú žalovaných ako spotrebiteľov“. Takýto záver prvostupňového súdu je predčasný. V zmysle § 503 ods. 3 a § 506 Obchodného zákonníka, má veriteľ právo požadovať až do vrátenia úveru úroky a podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom od 01.01.2008, aj úroky z omeškania. Právo požadovať aj po zosplatnení úveru poplatky za pridelenie cieľovej sumy však žalobca v doterajšom priebehu konania nepreukázal. Potvrdenie tejto časti zamietavého rozsudku zabránila aj tá skutočnosť, že žalobca pri rozširovaní žaloby nekonkretizoval výšku kapitalizovaného úroku z omeškania za obdobie do 25.11.2011, pričom táto výška nie je súdom zistiteľná, keďže nie je uvedené, z akej istiny sa takýto úrok z omeškania žaluje.

Keďže však istina z úveru, ani úrok z istiny už nie sú predmetom odvolacieho konania a kapitalizovaný úrok z omeškania za obdobie od 28.12.2009 do 15.11.2011 by mal tvoriť súčasť žalovanej sumy 445,24 eur, rozhodol prvostupňový súd v konečnom dôsledku správne, keď žalobu o zaplatenie toho istého úroku z omeškania vo výške 7 % ročne za obdobie od 28.12.2009 do 15.11.2011 zo sumy 445,24 eur, zamietol.

Prvostupňový súd pochybil aj tým, keď zamietol žalobu na zaplatenie servisného poplatku za rok 2009 vo výške 4,95 eur a poplatku za vedenie účtu za rok 2010 v sume

31,50 eur. Síce k zosplatneniu úveru došlo dňa 28.12.2009, avšak úver v jeho celom rozsahu nebol zaplatený ani doposiaľ. Preto naďalej pretrváva potreba viesť úverový a medziúverový účet žalovaných, za ktorý podľa položky 11 Sadzobníka poplatkov platného od 01.01.2010 patrí poplatok vo výške 31,50 eur splatný k 01. januáru toho ktorého kalendárneho roka. V súvislosti s tým, že k odstúpeniu od zmluvy a zosplatneniu úveru došlo v priebehu roku 2009, patrí žalobcovi aj servisný poplatok k úverovému a medziúverovému účtu podľa položky 13 Sadzobníka poplatkov účinného od 01.08.2009 vo výške 4,95 eur, ktorý zahŕňa poplatok za uskutočňovanie zmien v splátkovom kalendári za poskytovanie služieb telefonickým oznamovaním stavu účtu, za získavanie informácií o produktoch a podobe.

Vzhľadom k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci spojenému s neodstránením väd rozširujúcej žaloby v spojení s nedostatočne zisteným skutkovým stavom musel byť rozsudok súdu prvého stupňa

v časti týkajúcej sa týchto nárokov zrušený a v rozsahu zrušenia vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 221 ods. 1, písm. f/, h/ O.s.p.).

V súvislosti s čiastočným zrušením rozsudku súdu prvého stupňa bolo v súlade s § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodnuté o zrušení rozsudku aj vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania. O týchto trovách spolu s trovami odvolacieho konania rozhodne v konečnom rozhodnutí o veci samej prvostupňový súd.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch)

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.